

מ"ת 9408/06/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד אבו סארה

בית משפט השלום בירושלים

מ"ת 9408-06-15 מדינת ישראל נ' אבו סארה (עציר)
תיק חיצוני: 2327/15

בפני	כבוד השופט אביטל חן
מבקשים	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	מוחמד אבו סארה (עציר)

החלטה

בפני בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים, לאחר שהוגש נגדו כתב אישום המייחס לו עבירות של פזיזות ורשלנות, ניסיון תקיפת שוטר והתפרעות.

א. עובדות כתב האישום

על פי עובדות כתב האישום, החל מסוף חודש יוני ועד לחודש אוקטובר 2010, פעל המשיב במסגרת קבוצה של מפרי סדר, במטרה לפגוע באזרחים ובכוחות הביטחון הפועלים בסילוואן (להלן: "הקבוצה").

על פי הנטען בכתב האישום, באמצע חודש יולי 2014, מספר ימים לפני "ליל אלקדר", במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, בשעות הערב, השתתף המשיב בהתפרעות במהלכה ידו המתפרעים בקבוקי תבערה ואבנים לעבר כוחות הביטחון שהיו במקום. המשיב זרק בקבוק תבערה לעבר ג'יפ צבאי שהיה בנסיעה.

ביום 4/6/15 ניתנה החלטה על מעצרו של המשיב עד לקבלת תסקיר שירות המבחן.

ב. תסקיר שירות המבחן

המשיב בן 18 שנה, רווק, בן אמצעי במשפחה המונה זוג הורים ו-7 ילדים, המתגוררת בשכונת סילוואן בירושלים.

אבי המשיב בן 46 עובד מזה שנים כקבלן משנה לעבודות תברואה וניקיון ואמו עקרת בית. הנאשם תיאר את משפחתו כמשפחה נורמטיבית ושומרת חוק, המקיימת קשרי משפחה חיוביים. המשיב רואה עצמו כמי שקשור למשפחתו,

המספקת עבורו מענה רגשי וחברתי.

המשיב סיים 9 שנות לימוד בבית ספר והשתלב בשוק העבודה, בעבודות מזדמנות. לדבריו, טרם מעצרו עבד כפועל ניקיון בעיריית תל אביב עם אביו.

בהתייחס לחשדות נגדו, שלל המשיב קשר למיוחס לו בכתב האישום וטען בפני שירות המבחן כי הינו נגד התנהגות אלימה. המשיב ציין כי הוא מבין את חומרת הסתבכותו בפלילים וכי בכוונתו להיאבק לשם הוכחת חפותו.

המשיב תיאר קושי בהתמודדות עם קשיי מעצרו. לדבריו, במהלך חקירתו, הוכה ואוים בפגיעה בבני משפחתו. בנוסף, ציין שהוא מנותק מבני משפחתו מאז מעצרו ונפגש עמם רק בדיונים בבית המשפט. המשיב תיאר את תנאי מעצרו כירודים והוסיף כי המפגש עם העצורים והסוהרים בבית המעצר מפחיד אותו.

שירות המבחן מציין בתסקיר כי במהלך הפגישה המשיב בכה על אף מאמציו הבולטים לשמור על איפוק ועל "בגרות" בהתאם לתפיסותיו. עוד ציין השירות כי התרשם מבחור מרשים וורבלי, המתבטא באופן ישיר וברור, נעדר קווים אלימים או עמדות לאומניות.

כן התרשם שירות המבחן מהמשיב כמי שנוטה להתנהגות ילדותית וחסרת בשלות, כאמצעי להפגנת כוח ובגרות. לצד זאת, סבור שירות המבחן כי חוויית המעצר, המפגש עם מערכת הביטחון, האיום שחש בעקבות מעצרו והחשדות נגדו, עוררו אותו לחשיבה בוגרת יותר ואחראית.

עוד מעריך שירות המבחן כי חוויית המעצר, החשדות נגדו, האיום על עתידו והשלכות המעצר משמשים עבור המשיב כוח מרתיע מהתנהגות דומה בעתיד, ולפיכך מתרשם השירות מרמת סיכון נמוכה להישנות התנהגות פורצת גבולות או עוברת חוק.

בנסיבות הענין, ממליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב למעצר בית בבית הוריו, אשר נמצאו מתאימים לביצוע עבודת הפיקוח על המשיב.

דין

אין מחלוקת בין הצדדים כי קיימות ראיות לכאורה. המשיב מסר בחקירתו מיום 26/5/15 כי מיום חטיפת 3 הנערים (גל עד שאער, אייל יפרח ונפתלי פרנקל -א.ח.), במספר הזדמנויות, יידה אבנים והשליך בקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון, עם קבוצה נוספת של נערים מהכפר בו הוא מתגורר, בשמותיהם נקב בהודעתו, ואת חלקם וחלקו באירוע, תיאר בפירוט.

עילת המעצר ברורה נוכח טיב המעשים והמסוכנות הנגזרת מהם. השאלה שיש לבחון הינה האם ניתן להורות על שחרורו של המשיב בתנאים.

מדובר בעבירות שבוצעו על רקע לאומני, כחלק מגל אלימות, התפרעויות והפרות סדר שפקד את הארץ בעת ביצוע העבירות.

עמדת הפסיקה, כפי שבאה לידי ביטוי בהחלטות שניתנו אותה התקופה בבית המשפט העליון ובבתי המשפט המחוזיים היתה כי יש להקשיח עמדות כלפי מי שנוטל חלק באירועים אלו, ונקודת המוצא היא כי יש להורות על מעצר עד לתום ההליכים, אלא במקרים חריגים ובהתאם לנסיבות מיוחדות של המשיב הספציפי שעומד בפני בית המשפט.

למשיב שבפני מלאו 18 שנה בחודש יולי 2014, החודש בו בוצעו העבירות הנטענות. הואיל וכתב האישום אינו מציין את המועד המדויק בו בוצעו העבירות אין לדעת האם בעת ביצוע העבירות היה המשיב קטין או שעבר את גיל 18 במספר ימים. בדין שהתקיים בפני ביום 4/6/15 נדרשה הפרקליטות לבדוק ענין זה ולעדכן את בית המשפט, דבר שלא נעשה עד כה.

בנסיבות הענין, בהן היה המשיב בעת האירוע קטין או שזה לא מכבר מלאו לו 18 שנים, ראיתי לבחון עניינו בראי הפסיקה המתייחסת לקטינים בסוגיה שבפני.

בבשפ 6590/14 פלוני נגד מדינת ישראל שניתן ביום 26/10/14 נפסק:

"בתקופה האחרונה, גוברות הפרות הסדר וההתפרעויות על רקע לאומני באזור ירושלים. ירי זיקוקים, יידוי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה, נעשים עניין "שגרתי" כביכול, תוך הפרת שגרת החיים של תושבי העיר, וגרימת סיכון ניכר לחיי אדם. גם הרכבת הקלה הפכה מטרה בעיני המתפרעים, ובמקרים רבים נגרם נזק לפעילות הסדירה, ולתשתיותיה. בזמנים אלה, סבורני כי, ככלל, כאשר הונח מסד ראייתי מספק, אין מנוס מכך שחשוד בעבירה אשר כרוך בה סיכון לחיי אדם, יעצר עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו (השוו: בש"פ 3838/04 מדינת ישראל נ' פלוני (26.4.2004); בש"פ 496/89 מדינת ישראל נ' יונה, פ"ד מג(2) 450, 452 (1989)). בנסיבות המתוארות, הסיכון לשלום הציבור ולביטחון הוא מהותי, ולצידו קיים קושי לאיין את המסוכנות באמצעות חלופת מעצר. יתרה מכך, היקפן הנרחב של המהומות, ומגמת ההסלמה הניכרת, תומכות בכך שהכלל בדבר מעצרו של חשוד עד לתום ההליכים בעניינו, יוחל גם כאשר מדובר בחשוד שהוא קטין. זאת, נוכח אופיין של ההתפרעויות, אשר במקרים רבים מבוצעות על-ידי קטינים דווקא (ראו, בהקשר זה, בש"פ 279/88 אבו רביע ואח' נ' מדינת ישראל (18.5.1988)); ומאחר שהאינטרס להגנה על ביטחון הציבור גובר גם על שיקולי השיקום של קטינים. לצד האמור, מובן כי כל מקרה יבחן לאור נסיבותיו הפרטניות (הן נסיבות העבירה והן נסיבותיו האישיות של הנאשם), אך לעת הזו, הכלל הוא, לטעמי, מעצר עד לתום ההליכים"

בעמ"ת 9788-12-14 מדינת ישראל נ' פלוני (ניתן ביום 10/12/14), שניתן מפי כב' השופט מינץ ודן בערר על החלטה לשחרר קטין, בן 16.5 שנה, נעדר עבר פלילי, שיידה אבנים לעבר שוטרים, לחלופת מעצר הקרובה למקום שאינו רגוע, בו מתרחשות התפרעויות. בהחלטה נאמרו הדברים הבאים:

"...אפשר וברגיל, ובנסיבותיו האינדיווידואליות של המשיב, היה מקום לשקול את שחרורו של המשיב לחלופת המעצר שנבחרה על ידי בית המשפט. ברם, הימים אינם כתיקונם. עדים אנו במשך החודשים האחרונים לסדרה ארוכה של התפרעויות - בעיקר בשכונותיה המזרחיות של ירושלים - כאשר הרבה מהמשתתפים בהתפרעויות הם קטינים בגילו של המשיב. קיים גם רצף בלתי פוסק של אירועים ביטחוניים קשים הנותנים את אותותיהם על האווירה הביטחונית הקשה השוררת - במיוחד בירושלים...

במצב שכזה, חלופות מעצר שנתקבלו על דעת בתי המשפט בעבר הלא רחוק בתקופות רגועות, אינן מתאימות עוד לתקופת רוויית אירועים ומתיחות ביטחונית (בש"פ 379/09 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 14.1.09); עמ"ת (י-ם) 768-12-14 מדינת ישראל נ' פלוני, 2.12.14). בצדק גם נטען כי קיימת בעיה מובנת בהשבת המשיב למקום בו קיימות הפרות סדר חוזרות ונשנות. יתר על כן, קיים קושי אובייקטיבי בפיקוח על משוחררים בתוך שכונות מזרח ירושלים. אין זה סוד שכוחות המשטרה מתקשים כיום לבצע את תפקידם באופן שגרתי בשכונות אלו, וודאי לא לבצע פעולות יזומות כדוגמת בדיקת עמידת משוחרר בתנאי מעצר בית, בתנאי שחרורו (וראו: עמ"ת (י-ם) 3526-12-14 מדינת ישראל נ' פלוני, 4.12.14).

לכן, חרף המלצת שירות המבחן, וחרף העובדה שהחלופה נמצאה מתאימה על ידה, שחרור המשיב לחלופה בנסיבות שפורטו, ודאי למקום הקרוב למקום שבו מתרחשות התפרעויות ודאי למקום שיכולת המשטרה להגיע אליו כדי לוודא שהמשיב עומד בתנאי מעצר הבית, לא קיימת ואינה מתאימה בשעה זו. עם זאת, ייתכן שבשך הסערה ולכשתושב הרגיעה בשלמותה, יהיה מקום לשקול את שחרור המשיב לחלופת מעצר. ברם הרגיעה במצב הביטחוני צריכה להימדד לאורך תקופה משמעותית והיא צריכה להיות יציבה."

מקרה דומה נדון **בעמ"ת 3526-12-14 מדינת ישראל נ' פלוני (ניתן ביום 4/12/14)**, שדחה ערר על החלטת בית משפט שלום שלא לשחרר לחלופת מעצר את המערער, קטין בן 15 שנה נעדר עבר פלילי שהואשם ב-3 אישומים בעבירות התפרעות, ניסיון תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות מעשי פזיזות ורשלנות וניסיון היזק בזדון. בקשת רשות לערור שהוגשה לבית משפט העליון (בש"פ 32/15 פלוני נ' מדינת ישראל מפי כב' השופט י' עמית) נדחתה אף היא, תוך ציון הדברים הבאים:

הפסיקה כבר עמדה על כך כי בתקופה של הפרות סדר ואלימות כלפי כוחות הביטחון, אין מנוס ממעצר המעורבים בעבירות אלה עד לתום ההליכים, אף אם מדובר בקטינים. כך לדוגמה בהחלטתו של השופט (כתוארו דאז) א' גרוניס בבש"פ 379/09 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (14.1.2009):

"... הבעתי את הדעה, כי על רקע התקופה המיוחדת בה אנו נמצאים, אין מנוס מלהורות על מעצר עד תום ההליכים, הגם שמדובר בקטינים. באומרי תקופה מיוחדת, כוונתי לכך שהפרות סדר מתרחשות ברחבי הארץ. לעניין זה הגישה

המדינה מסמך המצביע על כך שבשבועות האחרונים חלה עליה משמעותית
במספרן של התפרעויות והפרות סדר... (ראו גם מקרה דומה בבש"פ 5246/14
פלוני נ' מדינת ישראל (31.7.2014)).

עוד על השפעת המצב הנפיץ השורר בירושלים והשלכותיו ראו החלטתי בבש"פ 6289/14 מדינת
ישראל נ' אסרף, בפסקה 15 (29.9.2014).

השפעת המצב הביטחוני על החלטה בעניין שחרורו של המבקש לחלופת מעצר, איננה חותרת תחת
אופיים הסובייקטיבי של דיני המעצרים ואיננה חורגת מן המידה הנדרשת לצורך הגשמת תכליות המעצר. לא
במעצר לצרכי הרתעה בעת תקופה סוערת עסקינן, אלא שבעת תקופה כזו, מטבע הדברים, המסוכנות
הנשקפת מן המבקש גבוהה מהמסוכנות הנשקפת בעתות רגיעה ביטחונית. עמדתי על כך בהחלטתי בבש"פ
6825/14 איליה פקטורוביץ' נ' מדינת ישראל (23.10.2014).

"ודוק: אבהיר כי ההתחשבות במצב השורר בשטח אינה למטרות הרתעה, שהרי
חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו-1996 אינו מכיר
בהרתעה כמטרה לגיטימית. אלא, שהמצב בשטח הוא אחד הפרמטרים להערכת
מסוכנות, שהרי מסוכנות אינה נבחנת בחלל ריק, אלא על רקע של מציאות
נתונה. כך, מן המפורסמות כי חלופת מעצר אינה הרמטית ואינה נדרשת להיות
הרמטית, אך לא דומה נטילת סיכון מסוים במצב רגיעה לנטילת סיכון במצב בו
השטח תוסס. מכאן, שהמצב השורר בשטח הוא נסיבה "חיצונית" המהווה אחד
הפרמטרים הרלבנטיים בבחינת עילת המסוכנות".

הכרעה

המשיב נעדר עבר פלילי, בן למשפחה נורמטיבית, המקיימת קשרי משפחה תקינים ומהווה גורם תמיכה עבור המשיב.
המשיב נעדר עבר פלילי, נעדר קווים אלימים ואינו מגלה ביטויים גזעניים או לאומניים.

עם זאת, חומר החקירה המונח בתיק מעלה כי עובר לאירוע, ובמהלך 4 חודשים לאורך שנת 2010 חבר לקבוצה של
מפרי סדר במטרה לפגוע באזרחים ובכוחות הביטחון הפועלים בסילוואן, נתון זה יכול ללמד כי אין מדובר באירוע אליו
נקלע המשיב במקרה ואף להצביע על אומד דעתו וכוונתו לקחת חלק האירועי התפרעות.

במהלך אותו אירוע יודו אבנים ובקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון וכתב האישום מגלה כי חלקו של המשיב אינו
מינורי והינו בעל פוטנציאל סיכון של ממש, שכן המשיב השליך בקבוק תבערה לעבר ג'יפ צבאי שהיה בנסיעה.

מסוכנותו של המשיב, כנגזר מהמעשה המיוחס לו, ולאור עמדת הפסיקה, יש להורות על מעצרו של המשיב עד תום
הליכים. מנגד, יש ליתן משקל לעובדה לפיה המשיב נעצר המשיב רק ביום 20/5/15, קרי 10 חודשים לאחר האירוע

המתואר.

משלא ידוע על מעורבותו של המשיב באירועים נוספים מסוג זה, לנוכח הפחתת האלימות בירושלים, ובפרט בשל גילו הצעיר של המשיב, השפעת המעצר עליו וקביעת שירות המבחן בדבר רמת סיכון נמוכה, סבור אני ניתן לשקול שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

לצד זאת, הואיל וחלופת המעצר שהוצעה הינה בסילואן, המקום בו בוצעו המעשים לכאורה, ובשל ריבוי הפרות הסדר בכפר זה, אני סבור כי מדובר בחלופה שאינה ראויה.

בנסיבות הענין, מורה על המשך מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים. ככל שתוצע חלופה אחרת, יבחן בית משפט את התאמתה.

ניתנה היום, כ"ה תמוז תשע"ה, 12 יולי 2015, בהעדר
הצדדים.